

УДК 316.42:656.2

*Гладчук О.О.,
ст. викладач кафедри «Облік і аудит»
Державного економіко-технологічного університету транспорту
Гнатюк О.Г.,
завідувач відділу організаційної і кадрової роботи
Ради профспілки залізничників і транспортних будівельників України*

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ СОЦІАЛЬНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Постановка проблеми. Соціальний захист є однією з ключових категорій соціальної політики. Держава створює систему соціального захисту, що охоплює систему соціального страхування, соціальні гарантії, соціальну допомогу, систему фінансування пенсій, допомог, компенсацій, медичних та інших соціальних послуг [3, с. 254]. Реформування вітчизняної економіки відзначилось трансформацією діючої системи соціального захисту до сьогодення. Все більш очевидним є те, що для теперішньої ситуації в соціальному захисті притаманна недостатність фінансового забезпечення встановлених державою соціальних гарантій. На сучасному етапі підприємства залізничного транспорту мають дотримуватися головної мети – формування необхідних умов соціально-економічного розвитку персоналу. Тому дослідження галузевого рівня соціальної проблематики зумовлене об'єктивною потребою формування ефективної соціальної політики підприємств залізничного транспорту України.

У сучасних економічних і соціальних умовах функціонування залізничного транспорту потрібні нові підходи до удосконалення форм та способів соціальної підтримки.

Актуальністю на сучасному етапі відзначається питання оцінки ступеня соціальної захищеності працівників залізничного транспорту України в умовах реформування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вчених, які присвятили свої дослідження питанням реформування соціальної сфери залізничного транспорту, соціального захисту працівників, є О.В. Ворона, С.В. Василюк, О.Г. Дейнека, Г.Д. Ейтутіс, С.В. Палкін, Л.О. Позднякова та ін. В більшості із цих праць вивчення питання соціального захисту не містить глибоких наукових досліджень оцінки рівня соціальної захищеності працівників залізничного транспорту, які в подальшому підлягали б впровадженню на практиці. На сьогодні відсутні єдині методичні принципи організації та технології проведення моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту України, що обумовлює актуальність обраного напрямку дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є розробка організаційно-методичних підходів до проведення моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту.

Для досягнення поставленої мети необхідно: визначити перелік показників, які характеризують сучасний стан розвитку соціальної сфери залізничного транспорту України; виділити основні етапи та процедури моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту; розробити алгоритм проведення моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту України; визначити перспективи подальших досліджень в даній сфері.

Об'єктом дослідження є рівень соціальної захищеності працівників залізничного транспорту.

Предметом дослідження є організація та методика проведення моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту.

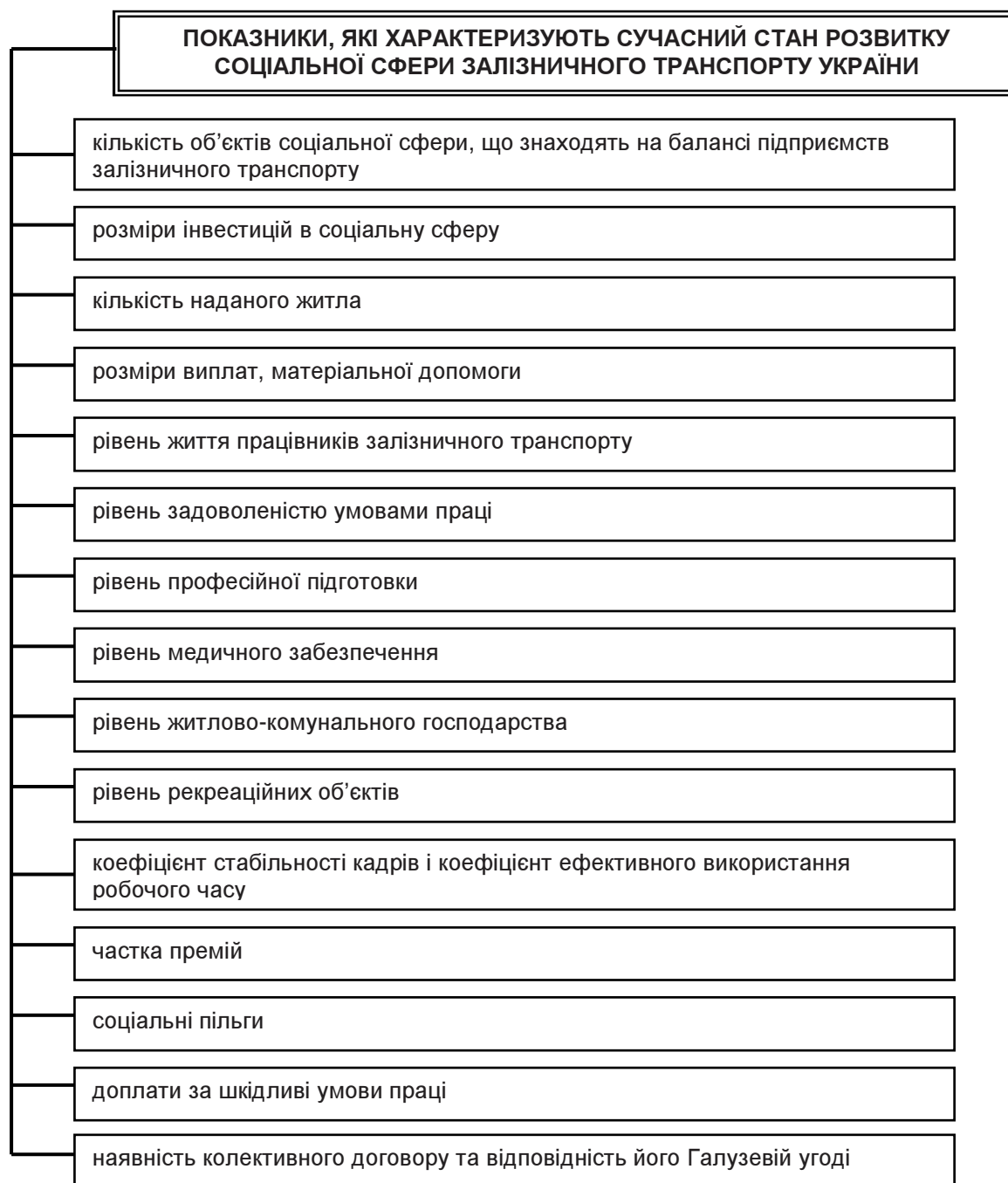
Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний розвиток підприємства залізничного транспорту пов'язаний насамперед з необхідністю створення сприятливих умов діяльності працівників.

Зазначимо, що соціальна сфера на залізничному транспорті, з урахуванням специфічних умов його роботи, є невід'ємною частиною технологічного процесу,

забезпечення ефективної та безпечної роботи галузі.

До об'єктів соціальної сфери залізничного транспорту України належать структурні підрозділи підприємств, установ та організацій залізничного транспорту загального користування з питань охорони здоров'я, відпочинку, торгівлі, громадського харчування, фізичної культури та спорту, професійної підготовки [6].

В ролі показників, які характеризують сучасний стан розвитку соціальної сфери залізничного транспорту України можуть виступати (рис. 1):

Рис. 1. Показники, які характеризують сучасний стан розвитку соціальної сфери залізничного транспорту України

Джерело: авторська розробка

За умов реформування залізничного транспорту, підвищення конкуренції на ринку транспортних послуг актуальним є питання стійкого соціально-економічного розвитку залізничного транспорту, що, в свою чергу, актуалізує проблематику соціального захисту працівників галузі.

Аналіз основних питань стану соціальної захищеності працівників залізничного транспорту України на сучасному етапі його діяльності засвідчив необхідність комплексної оцінки соціальної захищеності працівників залізничного транспорту.

Можливості оцінювання рівня соціальної захищеності працюючих на основі офіційних статистичних даних вкрай обмежені, а потреба в його здійсненні велика.

Пропонується провести моніторингові дослідження, які забезпечать можливість суб'єктивної оцінки показників загального рівня якості трудового життя й визначити міру задоволеності соціальною сферою в різних категорій працівників залізничного транспорту.

Моніторинг є універсальним інструментом управління як процесами в економіці, так і регіонами й окремими підприємствами; виступає способом забезпечення сфери управління різними видами діяльності за допомогою подання своєчасної та якісної інформації [4; 5; 9].

Організація моніторингу має визначену мету, алгоритм функціонування, принципи побудови, критерії оцінки, методи та джерела збирання інформації. Тому слід вважати доцільною розробку методологічних підходів до формування моніторингу в контексті створення адекватного інформаційного забезпечення цільових соціальних програм підприємств залізничного транспорту.

Для проведення моніторингу важливо врахувати основні його функції. Авторами [2] розглядаються наступні функції моніторингу: аналітична, діагностична, оцінювальна, коригувальна, орієнтувальна та інформаційна.

Визначимо основні функції моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту:

- аналітична – аналіз системи соціального захисту на всіх рівнях його структурної організації, виявлення причинно-наслідкових зв'язків між умовами і результатами;
- діагностична – комплексне вивчення сучасного стану соціального розвитку підприємства залізничного транспорту;
- оцінювальна – кількісно-якісну оцінку діяльності адміністрації підприємства, профспілки, працівника тощо;
- коригувальна – аналіз соціальних проблем структурних підрозділів та запитів їх персоналу коригує визначення пріоритетних напрямів соціального розвитку;
- орієнтувальна – спрямування на вирішення мети і завдань діяльності підприємства залізничного транспорту щодо реалізації цільових соціальних корпоративних програм та планових заходів, а також на виявлення та усунення негативних рис, факторів, явищ тощо;
- інформаційна – забезпечення інформацією про результати моніторингу.

Прикладний аспект моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту визначається як інформаційна система, що постійно поповнюється завдяки безперервності відстеження певного об'єкта за певними параметрами та критеріями їх оцінювання на основі систематичного збирання, обробки, зберігання (занесення до електронної бази даних) достовірної, об'єктивної та актуальної інформації, тобто накопичення фактів, що характеризують досліджуваний об'єкт, оцінку, системний і систематичний аналіз цієї інформації; розрахунок відхилень від заданих показників розвитку об'єкта та аналіз причин їх виникнення; прогнозування майбутнього стану об'єкта [3]. Отже, кінцевою метою моніторингу є управління змінами задля досягнення певного рівня соціального розвитку підприємств залізничного транспорту.

Реалізація моніторингового дослідження не можлива без, так званих, індикаторів досліджуваної системи. В нашому дослідженні під цим терміном розуміємо показники, що характеризують загальний рівень соціальної захищеності працівників залізничного транспорту України.

Загалом прийнято виділяти два основних класи показників [7]: якісні показники, які визначають ступінь наявності або відсутності тієї або іншої властивості чи характеристики; кількісні показники, які визначають числові значення, міру тієї або іншої властивості чи характеристики.

Моніторинг соціальної захищеності працівників залізничного транспорту повинен охоплювати наступні аспекти:

- рівень заробітної плати;
- потреба у покращенні житлових умов;

- зацікавленість у медичному обслуговуванні;
- готовність брати участь у недержавному пенсійному страхуванні;
- забезпеченість путівками у санаторії, профілакторії, бази відпочинку;
- значущість соціальної сфери в галузі культури та спорту;
- відповідність кількості та якості вкладеної праці соціальному пакету.

Процес моніторингу соціальної захищеності включає такі основні етапи і процедури:

1. Визначення проблеми та цілей досліджень.
2. Розробка плану та анкети для досліджень.
3. Анкетування та аналіз результатів.

Розглянемо детально організаційні та методичні аспекти проведення моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту України.

Алгоритм проведення моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту передбачає низку послідовних етапів (рис. 2).

Рис. 2. Алгоритм проведення моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту України

Джерело: авторська розробка

Перший етап – пов'язаний із вибором об'єкту моніторингу, визначенням мети і методів моніторингу.

Метою такого дослідження є власне оцінка ступеня соціальної захищеності працівників як основи формування й розвитку організаційної структури. Відповідно – завдання

дослідження полягатимуть у вивченні рівня соціального захисту працівників залізничного транспорту; з'ясуванні питання про ступінь задоволеності працівників станом соціальної сфери на підприємстві як у цілому, так і у різних аспектах цієї проблеми; виявленні тих сторін соціальної сфери, стан яких не задовольняє співробітників і вимагає більше пильної уваги з боку керівництва; виявленні ступеня відповідності декларованого та реального становища у сфері соціального захисту працівників залізничного транспорту України [1, с. 5].

Об'єктом дослідження є працівники залізничного транспорту України. Предмет дослідження – думка співробітників про рівень різних аспектів соціального захисту на підприємствах залізничного транспорту.

Дослідження необхідно провести методом анкетного опитування.

На другому етапі відбувається збір інформації, у даному випадку – проводиться анкетне опитування.

Оскільки об'єктом дослідження є працівники підприємств різної функціональної спрямованості, територіально розташованих по всій території України, найбільш раціональним способом опитування є застосування вибіркового методу. Для одержання найбільш репрезентативної вибірки необхідно опитати 3000 працівників всіх 6 залізниць і різних господарств або в середньому по 500 чоловік по кожній залізниці. Крім того додаткову вибірку сукупність складуть 300 співробітників всіх 6 залізниць або в середньому по 50 службовців, що займають посади фахівців, а також управлінські посади, по кожній залізниці, які мають певне відношення й уявлення про стан соціальної сфери на своїх підприємствах.

У зв'язку зі специфікою дослідження в анкету необхідно внести відкриті, напівзакриті, питання-меню й альтернативні питання як про факти, так і про думку респондентів.

На третьому етапі формується інформаційна база даних моніторингу (створюється банк даних для збереження інформації).

У якості системних оцінних показників для моніторингу (четвертий етап) вибираємо показники сфери соціальної захищеності працівників залізничного транспорту за відповідними блоками: рівень життя працівників залізничного транспорту, соціальні ризики, медицина й охорона здоров'я, освіта, культура та спорт, утримання об'єктів житлово-комунального призначення, житло, пенсійне забезпечення, матеріальна допомога.

Показники соціальної захищеності працівників залізничного транспорту доцільно зробити предметом соціального звіту підприємств.

За умови сформованості системи показників переходимо до п'ятого етапу, що передбачає обробку й аналіз інформації. Встановлюємо причинно-наслідкові зв'язки між виокремленими показниками.

Опрацювання результатів вказаних моніторингових досліджень дозволить виявити певні закономірності, тенденції та шляхи подолання проблем у сфері соціального захисту працівників залізничної галузі.

Оцінка рівня соціальної захищеності працівників залізничного транспорту ґрунтується на принципах цільової спрямованості та комплексності. Її цільова спрямованість передбачає виявлення відповідності заходів соціального захисту працівників залізничного транспорту цілям, завданням та пріоритетам соціальної політики. У забезпеченні достовірності оцінки суттєве значення відіграє принцип комплексності. Тобто, оцінка має проводитись за показниками, які охоплюють всі напрямки соціального захисту. Комплексність передбачає дослідження пропорційності та взаємопов'язаності між усіма показниками, що характеризують стан соціального захисту працівників залізничного транспорту.

Методика комплексної оцінки стану соціального захисту (шостий етап моніторингу) дає можливість визначити не тільки досягнутий рівень соціального захисту, але й проводити порівняльний аналіз, зміни оцінки соціального захисту, диференційовано за різними критеріями визначити тенденції, закономірності та напрями можливих змін стану соціального захисту працівників залізничного транспорту України.

На сьомому етапі дослідження при побудові інтегрального показника рівня соціальної захищеності працівників залізничного транспорту як вихідну інформацію необхідно використовувати кількість відповідей респондентів на окреме питання конкретної складової захищеності, а при розрахунку індикаторів – розподіл респондентів за відповідями на певні питання анкети. Тобто інформація представлена в основному порядковими шкалами,

частково (за окремими питаннями) – інтервальними. Як спосіб нормування відібраних показників необхідно застосувати приведення усіх показників до однієї відносної одиниці вимірювання (всі показники обчислювати за формулою середньої арифметичної зваженої).

Об'єднання в один узагальнюючий показник за кожним напрямом або стратегією різнонаправленої дії (при цьому їх внесок у формування рівня соціальної захищеності нерівнозначний) дозволить побудувати інтегральний показник рівня соціальної захищеності працівників залізничного транспорту. Це, в свою чергу зумовить необхідність якісної оцінки пріоритетів за окремими стратегіями, що дозволить визначити вагу кожної зі стратегій при формуванні інтегрального показника. У дослідженні для розрахунку блоків інтегрального показника соціальної захищеності працівників залізничного транспорту доцільно застосовувати метод експертних оцінок [8].

На восьмому етапі відбувається узагальнення результатів моніторингу. Систематизовані та оброблені результати аналізу можуть оформлятися у безтекстовій та описовій формі.

Моніторинг завершується формуванням пропозицій і рекомендацій (дев'ятий етап). За результатами дослідження встановлюється рейтинг пріоритетності напрямів соціального розвитку підприємства залізничного транспорту. Ті напрямки соціального розвитку, що мають порівняно більший реальний попит серед працівників підприємства, одержують підвищену фінансову підтримку за рахунок зменшення фінансування тих напрямів, що користуються порівняно обмеженим попитом.

Вивчення фактичного стану та перспектив розвитку системи соціального захисту працівників залізничного транспорту дозволить обґрунтувати розробку пріоритетних соціальних проектів та заходів, що відобразяться у наповненості і адресності соціального пакету працівників залізничного транспорту України.

Висновки та подальші дослідження. Вирішення стратегічних завдань реформування неможливе без зміни принципів соціальної підтримки. Ефективне управління соціальними гарантіями, пільгами та компенсаціями працівникам сьогодні стає пріоритетним напрямком соціальної політики підприємств залізничного транспорту.

Таким чином, завдяки впровадженню системи моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту з'являється можливість більш точно оцінювати рівень соціального захисту, відслідковувати та прогнозувати динаміку й тенденції соціального розвитку підприємств залізничного транспорту, здійснювати системний аналіз отриманих показників. Отримані в результаті моніторингу дані дозволять виявляти й усувати негативно впливаючі фактори, а також забезпечити визначення і прийняття оптимальних, на поточний час, управлінських рішень щодо проблем соціального розвитку підприємств залізничного транспорту.

Застосування запропонованих організаційно-методичних підходів сприятиме подальшому розвитку досліджень щодо використання моніторингів як інструменту забезпечення адекватного інформаційного супроводу цільових соціальних програм.

Також слід зазначити, що одним із найбільш перспективних напрямів досліджень в даній сфері є обґрунтування та розробка методики використання сучасних інформаційних технологій на базі обчислювальної техніки для забезпечення отримання якісних інформаційних ресурсів при проведенні моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту.

Бібліографічний список

1. Гладчук О.О. Соціальний захист як один з напрямів структурної реформи на залізничному транспорті / О.О. Гладчук // Проблеми економіки і управління на залізничному транспорті: Матеріали 2-ої Міжнародної науково-практичної конференції «ЕКУЗТ – 2007». Т.2. – К.: КУЕТТ, 2007. – С. 5-6.

2. Дем'яненко О.О. Моніторинг у процесі аналізу діяльності суб'єктів освітнього середовища [Електронний ресурс] / О.О. Дем'яненко, Т.В. Татаринцева // Народна освіта. – 2008. – № 1 (14). – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/NarOsv/2008-1/08doosos.htm>

3. Майовець Є.Й. Дослідження категорій соціального населення в Україні / Є.Й. Майовець, Л.О. Соляк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.14. – С. 254-259.

4. Моніторингові оцінювання складних соціально-економічних явищ розвитку регіону / [за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Я.О. Побурка]. – Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2006. – 306 с.

5. Морозов О.О. Сучасні інформаційні технології в системі моніторингу соціально-економічного розвитку [Електронний ресурс] / О.О. Морозов // Економіка. Управління. Інновації. – 2010. – № 1. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/eui/2010_1/10mooerr.pdf

6. Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування: Закон України від 23 лютого 2012 року, № 4442-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4442-17>

7. Рычихина Э.Н. Роль мониторинга в формировании перспективного плана социально-экономического развития муниципального образования / Э.Н. Рычихина // Региональная экономика и управление: электр. науч. журн. / ГОУ ВПО «ВятГУ», ООО «МЦНИП». – [Электронный ресурс]. – Киров: ООО «Международный центр научно-исследовательских проектов», 2008. – № 1 (13). – № рег. статьи 0035 – Режим доступа: <http://region.mcnip.ru>.

8. Рудич О.А. Соціально-економічна захищеність працюючих: концептуальні підходи та статистична оцінка / О.А. Рудич // Проблеми статистики: Зб. наук. праць. – К.: НТК статистичних досліджень Держкомстату України, 2006–2007. – Вип. 8. – С. 133–137.

9. Федулова Л.І. Інноваційна економіка : підручник / Л.І. Федулова. – К. : Либідь, 2006. – 480 с.

References

1. Gladchuk, O.O. (2007), "The social securing as one of directions of structural reform is for a railway transport", *Problemy ekonomiky i upravlinnia na zaliznychnomu transporti. Materialy 2 mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii "EKUZT – 2007"* [Problems of economy and management are on a railway transport "EKUZT – 2007". Conference proceedings of the International conference], Kyiv, KUETT, pp. 5-6.

2. Demianenko, M.Ya, Tatoryntseva, T.V. (2008), "Monitoring is in the process of analysis of activity of subjects of educational environment", *Narodna osvita*, available at: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/NarOsv/2008-1/08doosos.htm>

3. Maiovets, Ye.Y., Soliak, L.O. (2011), "The research of categories of social population is in Ukraine", *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, No. 21.14, pp. 254-259.

4. Poburko, Ya.O. (2006), *Monitorynhovi otsyniuvannia skladnykh sotsialno-ekonomichnykh yavlyshch rozvytku rehionu* [Monitoring evaluations of the difficult socio-economic phenomena of development of region], monograph, IRD NAAN Ukrainy, Lviv, Ukraine, 306 p.

5. Morozov, O.O. (2010), "Modern information technologies are in the system of monitoring of socio-economic development", *Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsii*, available at: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/eui/2010_1/10mooerr.pdf.

6. Law of Ukraine "About the features of formation of public joint-stock company of railway transport of the general use", (2012), no. 4442-VI, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4442-17>.

7. Rychikhina, E.N. (2008), "Role in the formation monitoring perspective plan of socio-economic development of municipal education", *Regionalnaia ekonomika i upravlenie*, no. 1, available at: <http://region.mcnip.ru>.

8. Rudich, O.A. (2006), "Socio-economic security of workers: conceptual approaches and statistical evaluation", *Problemy statystyky*, Vol. 8, pp. 133-137.

9. Fedulova, L.I. (2006), *Innovatsiina ekonomika* [Innovative economy], textbook, Lybid, Kyiv, Ukraine, 480 p.

Гладчук О.О., Гнатюк О.Г. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ СОЦІАЛЬНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Метою є розробка організаційно-методичних підходів до проведення моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту України.

Методика дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є організаційно-методичні аспекти проведення моніторингу, розробки вітчизняних і зарубіжних

учених щодо вказаної проблематики. Як основні методи дослідження, були використані принципи системного підходу, зокрема цілісності і структурності (при визначенні переліку показників, які характеризують сучасний стан розвитку соціальної сфери залізничного транспорту України та вибору методики оцінки результатів моніторингового дослідження), методи теоретичного дослідження, зокрема методи аналізу та синтезу (для визначення основних функцій моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту та характеристики етапів моніторингового дослідження), індукції та дедукції (при визначенні основних аспектів оцінки рівня соціального захисту працівників підприємств залізничного транспорту), моделювання (для розробки алгоритму проведення моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту України) узагальнення (для визначення показників сфери соціальної захищеності працівників залізничного транспорту за відповідними блоками; характеристики методики комплексної та інтегральної оцінки рівня соціальної захищеності працівників; виокремлення напрямів застосування розроблених організаційно-методичних підходів до проведення моніторингових досліджень як інструменту забезпечення адекватного інформаційного супроводу цільових соціальних програм; визначення найбільш перспективних напрямів досліджень в даній сфері).

Результати. Розроблено організаційно-методичні підходи до проведення моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту. Визначено перспективи подальших досліджень в даній сфері – обґрунтування та розробка методики використання сучасних інформаційних технологій для забезпечення отримання якісних інформаційних ресурсів при проведенні моніторингових досліджень соціального спрямування.

Наукова новизна. Використано комплексний підхід при розробці методичних підходів до організації і методики проведення моніторингу соціальної захищеності працівників залізничного транспорту України.

Практична значущість. Обґрунтована системи соціального захисту працівників залізничного транспорту може бути використана при розробці пріоритетних соціальних проектів та заходів для наповненості і адресності соціального пакету працівників залізничного транспорту України.

Ключові слова: залізничний транспорт, підприємства, соціальний захист, соціальний розвиток, моніторинг, комплексна оцінка, інтегральний показник.

Hladchuk O.O., Hnatiuk O.H. ORGANIZATION AND METHODS OF MONITORING OF SOCIAL PROTECTION OF THE RAILWAY TRANSPORT EMPLOYEES

Purpose. The aim of the article is the development of organizational and methodological approaches to the monitoring of social protection of railway transport employees in Ukraine.

Methodology. Organizational and methodological aspects of monitoring, the development of domestic and foreign scholars concerning specified issues are the theoretical and methodological basis of the research.

The principles of a systematic approach, including integrity and structuring (for identifying the parameters that characterize the current state of social railway transport in Ukraine and selection of methodology for assessing the results of the monitoring study) were used as the main research methods. Theoretical research methods, including methods of analysis and synthesis (for definition of the main functions of monitoring of social protection of railway transport employees and the characteristics of stages of the monitoring study) also were used in this article. Methods of induction and deduction (in determining the basic aspects of assessing the level of social protection for rail transport employees), simulation (to design the algorithm of monitoring of social protection of railway transport employees in Ukraine), synthesis (for determination indicators of social protection of railway transport employees at the appropriate blocks; characteristics and methods of a comprehensive integrated assessment of the level of social protection of workers; separation of the developed areas of organizational and methodological approaches to conducting of monitoring studies as a tool for providing the adequate information support of targeted social programs; identifying the most promising areas of research in this area).

Findings. Organizational and methodological approaches to the monitoring of social protection of railway transport employees have been developed; the perspectives for the future research in this area have been determined – substantiation and development of methods of using the modern information technology to ensure receiving of the qualitative information resources in

conducting monitoring studies of social character.

Originality. Scientific novelty of the research is the development of common methodological approaches to the organization and methods for monitoring of social protection of railway transport employees in Ukraine.

Practical value. The practical significance of obtained results: to study the factual state and perspectives of the social security system of the railway employees will allow to substantiate the development of priority social projects and measures that will display in the fullness and targeting of social package of railway employees Ukraine.

Key words: railway transport, social protection, social sphere, social enterprise development, the level of social protection for employees, monitoring, algorithm, integrated assessment, integral indicator.

Гладчук Е.А., Гнатюк А.Г. ОРГАНИЗАЦИЯ И МЕТОДИКА ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГА СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИЩЕННОСТИ РАБОТНИКОВ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА

Целью является разработка организационно – методических подходов к проведению мониторинга социальной защищенности работников железнодорожного транспорта Украины.

Методика исследования. Теоретико – методологической основой исследования являются организационно – методические аспекты проведения мониторинга, разработки отечественных и зарубежных ученых по указанной проблематике. Как основные методы исследования, были использованы принципы системного подхода, в частности целостности и структурности (при определении перечня показателей, характеризующих современное состояние социальной сферы железнодорожного транспорта Украины и выбора методики оценки результатов мониторингового исследования), методы теоретического исследования, в частности методы анализа и синтеза (для определения основных функций мониторинга социальной защищенности работников железнодорожного транспорта и характеристики этапов мониторингового исследования), индукции и дедукции (при определении основных аспектов оценки уровня социальной защиты работников предприятий железнодорожного транспорта), моделирования (для разработки алгоритма проведения мониторинга социальной защищенности работников железнодорожного транспорта Украины) обобщение (для определения показателей сферы социальной защищенности работников железнодорожного транспорта по соответствующим блоками характеристики методики комплексной и интегральной оценки уровня социальной защищенности работников; выделение направлений применения разработанных организационно – методических подходов к проведению мониторинговых исследований как инструмента обеспечения адекватного информационного сопровождения целевых социальных программ, определение наиболее перспективных направлений исследований в этой области).

Результаты. Разработаны организационно – методические подходы к проведению мониторинга социальной защищенности работников железнодорожного транспорта. Определены перспективы дальнейших исследований в данной сфере – обоснование и разработка методики использования современных информационных технологий для обеспечения получения качественных информационных ресурсов при проведении мониторинговых исследований социальной направленности.

Научная новизна. Использован комплексный подход при разработке методических подходов к организации и методике проведения мониторинга социальной защищенности работников железнодорожного транспорта Украины.

Практическая значимость. Обоснованы системы социальной защиты работников железнодорожного транспорта, которая может быть использована при разработке приоритетных социальных проектов и мероприятий для наполненности и адресности социального пакета работников железнодорожного транспорта Украины.

Ключевые слова: железнодорожный транспорт, предприятия, социальная защита, социальное развитие, мониторинг, комплексная оценка, интегральный показатель.